

ЩОДО МОМЕНТУ ВИНИКНЕННЯ НЕБЕЗПЕКИ РУХУ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ

Офіційна статистика показує, що внаслідок ДТП травмується та гине значна кількість людей. Відповідно, невідворотність відповідальності, а так само і повнота дослідження всіх обставин події для винесення законного та обґрунтованого рішення суду, є першочерговою реакцією правоохоронних органів.

Серед інших доказів, тобто фактичних даних, на підставі яких встановлюється наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, є встановлення моменту виникнення небезпеки руху, оскільки відповідно до п. 1.10. Правил дорожнього руху небезпека для руху – зміна дорожньої обстановки (у тому числі поява рухомого об'єкта, який наближається до смуги руху транспортного засобу чи перетинає її) або технічного стану транспортного засобу, яка загрожує безпеці дорожнього руху і змушує водія негайно зменшити швидкість або зупинитися.

В контексті позиції Касаційного кримінального суду Верховного Суду, що протиправність дій пішохода не виключає винуватості водія, яку останній виклав у своїй Постанові від 10.12.2019 р. у справі за № 759/2926/16-к, стає першочерговим завданням саме встановлення моменту виникнення небезпеки руху для подальшого розуміння наявності можливостей для уникнення ДТП.

Таке твердження базується на тому, що визначення можливості запобігання (уникнення) ДТП нерозривно пов'язане із встановленим моментом виникнення небезпеки для руху транспортного засобу. Саме це дає можливість для надання чіткої відповіді на головне питання – чи була у водія технічна можливість застосувати екстрені дії та уникнути ДТП.

Наслідком же буде коректний та об'єктивний висновок щодо відповідності або невідповідності дій водія вимогам Правил дорожнього руху та наявності або відсутності складу злочину, передбаченого у диспозиції ст. 286 КК України.

Оскільки для встановлення моменту виникнення небезпеки для руху транспортного засобу необхідні наукові, технічні та інші спеціальні знання, то в порядку ст.ст. 69 та 243 КПК України

залучається експерт для проведення експертизи та надання відповідного висновку.

Щодо самої методології проведення експертних досліджень із встановлення моменту виникнення небезпеки для руху транспортного засобу, то із даного питання підготовлено та опубліковано доволі багато як методичного, інформативного та навіть практичного матеріалу, який є складовою авто-технічної експертизи.

На жаль, великий обсяг напрацювань повноцінно не враховує суб'єктивну сторону сприйняття водієм небезпеки для руху. Тому експерти при формулюванні свого висновку використовують термінологію саме «технічної можливості».

Питання встановлення моменту виникнення небезпеки для руху транспортного засобу, на думку автора, необхідно залишати відкритим для обговорення та формування правових позицій щодо суб'єктивного сприйняття безпеки для руху в кожній конкретній справі.

Література

1. Эйвин Т.П. Вопросы судебной экспертизы. Определение момента возникновения опасности для движения при производстве автотехнической экспертизы. Баку: Аз. НИИСЭ, 1968. № 7.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України в ред. від 17 бер. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовт. 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>

4. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 10 груд. 2019 р. у справі за № 759/2926/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86435726>

УДК 343.2419(043.2)

Серенко Н.С., головний спеціаліст
Офісу Генерального прокурора, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Біленчук П.Д., к.ю.н., доцент

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАМІНИ ПОКАРАННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ

Досягнення цілей виправлення засудженого, попередження вчинення нових злочинів можливе не тільки під час призначення покарання, а й при його заміні. За останні роки в Україні відбулися